

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312200655
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6312200655.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého O. S., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa otca M. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., Y. XXX/XX, t. č. N., O. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Rudolfom Gunišom, advokátom so sídlom Brezno, Kieпка 80 a matky Z. S., rod. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., Y. XXX/XX, t. č. D., A. XX/X, zastúpenej JUDr. Jozefom Švarcom, advokátom so sídlom Banská Bystrica, Horná 41, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému O. S. na čas do rozvodu manželstva, o návrhu matky maloletého dieťaťa na úpravu jej styku s dieťaťom a o zrušenie predbežného opatrenia nariadeného Okresným súdom Brezno uznesením č. k. 8P/48/2012 - 11, zo dňa 30. 01. 2012, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/48/2012 - 1012, zo dňa 06. 03. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. o zverení maloletého dieťaťa na čas do rozvodu manželstva do osobnej starostlivosti otca, vo výroku II. o uloženej povinnosti matke prispievať na výživu maloletého dieťaťa, vo výroku III. o zročnom výživnom, vo výroku IV. o úprave styku matky s dieťaťom a vo výroku IX. o náhrade trov konania, p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu vo výroku X. o povinnosti rodičov maloletého nahradiť štátu trovy konania z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch V., VI., VII., VIII. zostáva n e d o t k n u t ý.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd takto rozhodol:

„I. Súd u p r a v u j e výkon rodičovských práv a povinností k maloletému O. S., nar. XX.XX.XXXX, na čas do rozvodu manželstva jeho rodičov tak, že ho z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.

II. Matka maloletého je p o v i n á prispievať na neho výživným s účinnosťou od 30.01.2012 26,- Eur mesačne, od 01.07.2012 26,65 Eur mesačne, od 01.07.2013 27,13 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene výšky životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona sumou vo výške 30% z takto zmeneného životného minima, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu k rukám otca maloletého.

III. Za obdobie od 30.01.2012 do 06.03.2014 vznikol matke dlh na zročnom výživnom vo výške 339,51 Eur; tento dlh je p o v i n á zaplatiť k rukám otca maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia

IV. Matka je o p r á v n e n á s maloletým sa stýkať:

- každý páry víkend od piatka od 17.00 h do nedele do 17.00 h, mimo víkendov osobitne upravených
- každý rok od 01. júla od 09.00 h do 15. júla do 17.00 h a od 01. augusta od 09.00 h do 15. augusta do 17.00 h
- každý páry kalendárny rok od 23. decembra od 09.00 h do 24. decembra do 16.00 h a od 30. decembra od 09.00 h do 06. januára nasledujúceho roka do 17.00 h
- každý nepáry kalendárny rok od 24. decembra od 09.00 h do 30. decembra do 17.00 h
- každý páry kalendárny rok cez Veľkú noc od Zeleného štvrtka od 09.00 h do Bielej soboty do 17.00 h
- každý nepáry kalendárny rok cez Veľkú noc od Veľkonočnej nedele od 09.00 h do Veľkonočného pondelka do 17.00 h
- každý páry kalendárny rok cez jarné prázdniny od pondelka od 9.00 h do piatka do 17.00 h, a to tak, že v určený čas matka maloletého prevezme pred bytom otca a po zrealizovanom styku v určený čas maloletého otcovi odovzdá na to istom mieste.

Otec je p o v i n n ý maloletého na styk s matkou pripraviť a tento styk umožniť.

Matka je p o v i n n á maloletého na odovzdanie otcovi pripraviť a maloletého mu včas odovzdať.

V. Otec je p o v i n n ý poskytovať matke informácie o maloletom, vždy pri odovzdávaní maloletého na styk ústne a v posledný deň nepárneho víkendu do 20.00 h s výnimkou víkendov, počas ktorých sa bude realizovať upravený styk matky s maloletým, mailovou správou na jej adresu: a@b.c, a to tak, že jej oznámi podstatné aktuálne skutočnosti týkajúce sa maloletého, jeho zdravia, dochádzky do predškolského a školského zariadenia, aktivít a záujmov.

VI. Rodičom maloletého súd u k l a d á povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení zameranom na psychoterapiu.

VII. Súd nad výchovou maloletého u r č u j e dohľad počas 24 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorý bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, predškolského a školského zariadenia, ktoré bude maloletý navštevovať.

VIII. Návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného tunajším súdom uznesením, č.k. 8P/48/2012-11, zo dňa 30.01.2012, v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 13CoP/29/2012-53, zo dňa 18.04.2012, sa z a m i e t a .

IX. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

X. Rodičia maloletého sú p o v i n n í nahradiť štátu trovy konania, každý v sume 1.165,57 Eur, do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, na účet tunajšieho súdu.“

V odôvodnení rozsudku okresný súd poukázal na ust. § 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) v znení neskorších predpisov a na čas do rozvodu manželstva zveril maloletého O. S. do osobnej starostlivosti otca. Poukázal na to, že rodičia maloletého sú manželia, ktorí uzatvorili manželstvo dňa 21. 06. 2008. Manželstvo rodičov je dlhodobo neusporiadané, jeho matka má vyživovaciu povinnosť len k tomuto dieťaťu, otec má vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom deťom. V čase rozhodovania rodičia maloletého dieťaťa už nežili v spoločnej domácnosti. Matka maloletého dieťaťa bola dlhodobo práceneschopná od 03. 04. 2012 do 23. 01. 2014, s účinnosťou od 02. 04. 2013 jej bol priznaný invalidný dôchodok, ktorý poberá vo výške 152,40 eur mesačne. Počas konania bola matka maloletého prijatá na platené externé vysokoškolské štúdium. Otec maloletého dieťaťa podniká, ako živnostník. Predbežným opatrením bol maloletý O. odovzdaný do starostlivosti otca, ktorý ho mal vo faktickej starostlivosti od 23. 06. 2012. Vo veci bolo realizovaných viacero znaleckých dokazovaní vypracovaním znaleckých posudkov. Okresný súd vzhľadom na stabilnejšie a pokojnejšie výchovné prostredie u otca maloletého, zveril maloletého O. do jeho osobnej starostlivosti. Matke maloletého uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa minimálnym výživným od 30. 01. 2012 od kedy bol maloletý vo faktickej starostlivosti otca, pričom zároveň vypočítal aj zročné výživné za čas do rozhodnutia veci. Vzhľadom na emocionálnu naviazanosť maloletého dieťaťa na oboch svojich rodičov, ktoré ich neprítomnosťou stráda, upravil styk matky s maloletým nad rámec návrhu, v čo najširšom rozsahu pre matku. Nakoľko u obidvoch rodičov maloletého zistil riziká, ktoré môžu ovplyvniť výchovu

dieťaťa, určil nad výchovou maloletého dohľad za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno predškolského a školského zariadenia. Návrh na zrušenie predbežného opatrenia považoval za nedôvodne podaný, preto ho zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. nakoľko ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu. O trovách konania štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O. s. p. v nadväznosti na § 151 ods. 6 O. s. p. kde vzhľadom na povahu konania uložil povinnosť obom rodičom nahradiť trovy konania štátu každému v polovici. Ani u jedného z rodičov nezistil predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Proti rozsudku okresného súdu vo výrokoch I., II., III., IV. a X. podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. V odvolaní poukázala na to, že súd nedôsledne skúmal osobnosť navrhovateľa, ktorý žije ľahkovážnym a nezodpovedným spôsobom života a jeho osoba nedáva záruku riadnej výchovy maloletého dieťaťa. V posudzovanom prípade súd síce vykonal dokazovanie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch oboch účastníkov konania, avšak sa žiadnym spôsobom nevyporiadal so závažnou skutočnosťou, že navrhovateľ nemá vlastné bývanie, ani istotu príjmu, aby vytvoril maloletému dieťaťu stabilné prostredie vhodné na jeho výchovu a sústavnú starostlivosť. Poukázala na amorálny konkubinát otca dieťaťa s inou ženou, pričom podľa jej názoru otec dieťaťa nepredložil taký relevantný dôkaz, ktorý by ho oprávňoval k tomu, aby mu bolo maloleté dieťa zverené do výchovy. Známosť otca považovala za prekážku nekonfliktného vzťahu matky s dieťaťom. Ďalej sa v odvolaní zaoberá fungovaním manželstva, jeho rozvodom a príčinami rozvodu manželstva, pričom poukazuje na to, že súd sa nevyporiadal s príčinou rozvodu, ani s mierou zavinenia účastníkov. V odvolaní matka dieťaťa tiež poukázala na rozpory v znaleckých posudkoch a vyjadreniach znalcov O.. R. a O.. D.. Namietla, že súd nerešpektoval právo dieťaťa byť vypočuté. Navrhla rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zmeniť, maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti s uložením povinnosti otca prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 100,- eur mesačne, upraviť styk otca s maloletým tak, ako bol uvedený v rozsudku len v opačnom slede, súčasne s nadväzujúcimi výrokmi o povinnosti pripraviť maloletého na styk s otcom, o povinnosti odovzdať maloletého matke včas, o povinnosti matky poskytovať informácie o maloleťom otcovi a taktiež navrhla zrušiť povinnosť matky zaplatiť štátu trovy konania vo výške 1 165,57 eur vzhľadom na to, že od trov konania bola uznesením Okresného súdu v Brezne č. k. 8P/48/2012 - 200 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16CoP/77/2012 oslobodená. V bodoch V., VI., VII., VIII. a IX. rozsudok okresného súdu odvolaním nenapadla.

Otec maloletého dieťaťa vo vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľky navrhol rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdiť.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Brezno taktiež navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu a zveriť maloleté dieťa do striedavej starostlivosti rodičov na čas do rozvodu manželstva.

V priebehu odvolacieho konania Okresný súd Brezno uznesením č. k. 8P/221/2014 - 7 zo dňa 03. 12. 2014 nariadil predbežné opatrenie, v ktorom umožnil matke maloletého dieťaťa oprávnenie stýkať sa každý párnny pondelok v čase od 9.00 hod. do 11.00 hod. v priestoroch Krízového centra Moštenica za prítomnosti psychológa, uložil povinnosť otcovi maloletého dieťaťa na styk s matkou dieťa pripraviť, v určený čas maloletého priviesť do krízového centra a po zrealizovaní styku si ho prevziať do svojej starostlivosti s tým, že rodičia sú povinný počas styku matky s maloletým rešpektovať pokyny psychológa Krízového centra Moštenica, kde Krízové centrum Moštenica je povinné umožniť styk matky s maloletých v ich priestoroch a za prítomnosti psychológa. Uznesenie okresného súdu bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/8/2015 - 51 zo dňa 30. 01. 2015 s tým, že matka je oprávnená s maloletým sa stýkať v pondelok každý párnny týždeň v roku v čase od 9.00 hod do 11.00 hod. v priestoroch Krízového centra Moštenica za prítomnosti tohto krízového strediska.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II., III., IV. a IX. potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu ohľadne úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva a obmedzuje sa len na konštatovanie správnosti dôvodov.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 8P/48/2012 a následne v odvolacom konaní na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15CoP/26/2014 sa riešia práva a povinnosti maloletému O. S., len na čas do rozvodu manželstva. V priebehu odvolacieho konania bolo potrebné prihliadnuť aj na to, že manželstvo rodičov maloletého dieťaťa M. S. a Z. S. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 14CoP/34/2014 - 252 zo dňa 06. 03. 2014, t. j. rovnaký deň ako bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva odvolaním napadnutým rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/48/2012 - 1012 zo dňa 06. 03. 2014.

Nakoľko manželstvo rodičov maloletého dieťaťa bolo rozvedené a zároveň boli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, úprava práv a povinností rodičov na čas do rozvodu manželstva rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/48/2012 tak nadobúda iba dočasný charakter a do budúcnosti sa stáva preto prvoradou úprava práv a povinností na čas po rozvode.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností musí vždy prihliadnuť najmä na záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby a vývinové potreby, ako aj stabilitu budúceho výchovného prostredia. To znamená, že súd vždy musí dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa, jeho citové väzby k tomu ktorému z rodičov. Do úvahy musí zobrať nielen okolnosti na strane rodičov, ale najmä na strane maloletého dieťaťa vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, denný režim a podobne. Len pokiaľ je maloleté dieťa schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd by mal na tento názor prihliadať. Ak vypočutie maloletého dieťaťa súdom by bolo pre dieťa stresujúce, je vhodnejšie takéto maloleté dieťa vypočuť prostredníctvom kolízneho opatrovníka, pracovníkom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Okresný súd pre svoj záver o zverení maloletého dieťaťa na čas do rozvodu manželstva do osobnej starostlivosti otca mal dostatočne preukázané skutočnosti, ktoré toto jeho rozhodnutie podporujú. Vzhľadom na to, že jeho rozhodnutie záviselo aj od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, správne vo veci boli nariadené znalecké dokazovania ustanovením znalcov, pričom znalecký posudok slúži ako jeden z dôkazov, o ktorý súd svoje rozhodnutie môže oprieť. Odvolací súd v tomto konaní nemal pochybnosti o tom, že obaja rodičia by boli schopní sa o dieťa postarať, avšak vzhľadom na trvalejšie a stabilnejšie zázemie na strane otca, sa aj odvolací súd stotožnil s tým, že v čase rozhodnutia o zverení maloletého dieťaťa na čas do rozvodu manželstva do osobnej starostlivosti otca takéto riešenie bolo adekvátnym a v tom čase prijateľnejším. Súd nemohol opomenúť zdravotný stav matky, ktorý v čase rozhodovania nebol natoľko priaznivý, aby maloleté dieťa bolo možné zveriť výlučne do jej osobnej starostlivosti a následne otca zaviazat' k povinnosti prispievať na výživu maloletého dieťaťa a upraviť mu styk s dieťaťom.

Odvolací súd nespochybňuje pozitívny vzťah matky k maloletému dieťaťu, ako ani jej pozitívny vplyv na ďalší vývin dieťaťa a schopnosť zabezpečiť základné potreby dieťaťa, a to aj vzhľadom na citové puto, ktoré matku a dieťa spája a posilňuje, preto do budúcnosti nie je možné vylúčiť zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Nakoľko okresný súd maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca, správne určil následne vyživovaciu povinnosť matke, ako aj upravil jej styk s maloletým dieťaťom. V tomto rozsahu sa odvolací súd stotožňuje s názorom okresného súdu, a to aj s prihliadnutím na výšku minimálneho výživného .

Odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti rodičov maloletého nahradit' štátu trovy konania, každý v sume 1 165,57 eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet súdu.

Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že ani u jedného z rodičov maloletého neboli zistené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd si odporuje, keď na jednej strane tvrdí túto skutočnosť a na strane druhej poukazuje na to, že otec si zabezpečuje príjem živnosťou a matka je zabezpečená invalidným dôchodkom. Podľa § 148 ods. 1 O. s. p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom, právo na náhradu trov konania ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Okresný súd sa nedostatočne zaoberal otázkou, či na strane matky sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Nezobral do úvahy zistené skutočnosti, že dňa 17. 10. 2013 bola uznaná za čiastočne invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45%. Sociálna poisťovňa jej s účinnosťou od 02. 04. 2013 priznala invalidný dôchodok vo výške 152,40 eur mesačne. V prípade, ak sú na strane matky splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, trovy, ktoré by inak pripadli na ňu podľa výsledku konania, znáša štát. Nie je rozhodujúce, či sa účastníkovi rozhodnutím súdu priznalo oslobodenie od súdnych poplatkov, ale to, či sú inak splnené podmienky na priznanie oslobodenia podľa § 138 O. s. p. V rozsahu uloženia povinností rodičom ako účastníkom konania nahradiť štátu trovy konania je rozsudok okresného súdu nepreskúmateľný, preto v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., ods. 2 O. s. p. bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

Odvolací súd zdôrazňuje, že úprava rodičovských práv a povinností k maloletému O. S. na čas do rozvodu manželstva rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/48/2012 - 1012 zo dňa 06. 03. 2014 je len dočasnou úpravou do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/52/2012 zo dňa 06. 03. 2014 vo výroku o rozvode manželstva. Vo výroku o rozvode manželstva uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním napadnutý nebol, preto v tejto časti nadobudol právoplatnosť v zmysle § 159 ods. 1 O. s. p. po doručení účastníkom konania resp. ich zástupcom do vlastných rúk a uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.